

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

О.В. Ярмен
(ініціали, прізвище)

«27» 06 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Страховання (поглиблений рівень)

освітня програма/спеціалізація «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування/
(код) (назва спеціальності)

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(код) (назва спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(код) (назва галузі знань)

ступінь вищої освіти бакалавр
(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)

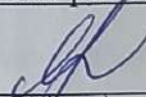
Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання (поглиблений рівень)»
схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні
кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «27» червня 2024 року №11

Полтава 2024

Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування/
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
ступеня бакалавр


(підпис)

Олена ЯРІШ
(ініціали, прізвище)

« 27 » 06 2024 рок

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

С.

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	18
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	19
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	21

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Страхування (поглиблений рівень)»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: «Вступ до фаху (фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок)», «Основи фінансів», «Цифрові фінанси», «Інвестування», «Страхування (базовий рівень)»</i> <i>Постреквізити: «Страхові послуги», «Інститути міжнародного страхового ринку»</i>		
Мова викладання	українська		
Статус дисципліни			
Курс/семестр вивчення		3 / 1	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів		3 / 2	
Денна форма навчання:			
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 1 семестр – 90 год.			
- лекції: 1 семестр – 16 год.			
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр – 20 год.			
- самостійна робота: 1 семестр – 54 год.			
- вид підсумкового контролю: 1 семестр – екзамен.			
Заочна форма навчання			
Кількість годин: 90 год. – загальна кількість: 1 семестр – 90 год.			
- лекції: 1 семестр – 4 год.			
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр – 2 год.			
- самостійна робота: 1 семестр – 84 год.			
- вид підсумкового контролю: 1 семестр – екзамен			

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Страховання (поглиблений рівень)» є формування у студентів сучасних теоретичних знань з питань організації страхування, творчому оволодінні ними та набутті навичок їх практичного використання в сучасних умовах господарювання

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР20. Виконувати функціональні обов’язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення ПР26. Володіти сучасним методичним інструментарієм аналітичного обґрунтування проектів у фінансовій діяльності підприємств, банків та страхових компаній	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК12. Здатність працювати автономно. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб’єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок, банківська система та страхування). СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК12. Здатність визначати особливості механізму функціонування системи публічних фінансів на регіональному рівні СК14. Здатність застосовувати цифрові технології у сфері фінансів, банківської справи, та страхування. СК15. Здатність застосовувати знання для формування механізму фінансового забезпечення реалізації неприбуткових проектів, а також ведення пошуку і збору фінансових ресурсів на проведення наукових досліджень.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку

Тема 1. Механізм функціонування страхового ринку

Поняття страхового ринку. Види страхових ринків, їх класифікація за інституціональною, територіальною, галузевою та організаційною ознаками. Суб'єкти страхового ринку, його організаційна структура. Внутрішня будова та зовнішнє середовище страхового ринку. Чинники формування попиту і пропозиції страхових послуг. Страховий ринок України.

Тема 2. Страхова організація

Страховий бізнес як частина ринку фінансових послуг. Його організаційні форми. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхових компаній. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні. Організаційна будова страхових компаній. Центральний офіс, філії і представництва. Управління страховою компанією. Об'єднання страховиків. Форми організації страхової діяльності.

Тема 3. Актуарні розрахунки

Сутність актуарних розрахунків, їх роль у забезпеченні фінансової стабільності страхових компаній. Основні завдання актуарної діяльності. Об'єкти та суб'єкти актуарних розрахунків. Застосування статистичних та ймовірнісних методів у страхуванні. Таблиці смертності, їх структура та використання. Актуарні припущення та їх вплив на результати розрахунків. Облік інвестиційного доходу та дисконтування. Розрахунок страхових тарифів, резервів та страхових виплат. Актуарні моделі в житловому, майновому та пенсійному страхуванні. Законодавчі вимоги до актуарних розрахунків і роль актуарія.

Тема 4. Державне регулювання страхової діяльності

Сутність та мета державного регулювання страхової діяльності. Необхідність державного втручання у страхову сферу. Основні напрями державного регулювання: ліцензування, нагляд, нормування та контроль. Повноваження державних органів у сфері страхування. Роль Національного банку України як регулятора страхової діяльності. Законодавча база страхування в Україні. Механізми забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості страховиків. Порядок формування та перевірки страхових резервів. Захист прав споживачів страхових послуг. Види санкцій та заходи впливу на страховиків-порушників. Міжнародні стандарти державного регулювання страхових ринків.

Модуль 2. Фінансово-економічна діяльність страховика

Тема 5. Перестраховання і співстраховання

Сутність та необхідність перестраховання та його вплив на фінансову стійкість страховика. Функції перестраховання, його суб'єкти та види. Активне і пасивне перестраховання. Зміст і складові договорів перестраховання, права та обов'язки цедента та цесіонарія. Пропорційна та непропорційна форми проведення перестраховальних операцій, їх механізм та відмінності. Методи перестраховання. Сутність співстраховання та механізм його застосування.

Тема 6. Доходи, витрати та прибуток страховика

Джерела доходів страхової компанії, їх економічний зміст та складові. Складові витрат страховика відповідно до видів його діяльності. Порядок формування та використання прибутку страховика. Особливості оподаткування страхової діяльності.

Тема 7. Інвестиційна діяльність страховика

Сутність та значення інвестиційної діяльності страховика. Мета інвестування страхових резервів і власного капіталу. Джерела інвестиційних ресурсів страхової компанії. Принципи інвестування в страхуванні: прибутковість, надійність, ліквідність і диверсифікація. Види інвестицій, дозволені для страховиків. Напрями розміщення страхових резервів. Обмеження та вимоги законодавства до інвестиційної діяльності страховиків. Роль державного регулювання у забезпеченні безпеки інвестицій. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності. Вплив інвестицій на фінансову стабільність та прибутковість страхової компанії.

Тема 8. Фінансова надійність страхової компанії

Сутність та значення фінансової надійності страхової компанії. Основні фактори, що впливають на фінансову стійкість страховика. Показники платоспроможності та ліквідності. Страхові резерви як основа виконання зобов'язань перед страхувальниками. Формування, структура та контроль за резервами. Власний капітал та його роль у забезпеченні надійності. Перестраховання як інструмент управління ризиками. Інвестиційна діяльність у контексті фінансової стабільності. Державний нагляд і нормативні вимоги щодо фінансової надійності. Методи оцінювання фінансового стану страхової компанії. Рейтингова оцінка страховиків та її значення для споживачів.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страховання (поглиблений рівень)» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку					
Тема 1. Механізм функціонування страхового ринку Лекція 1. Механізм функціонування страхового ринку 1. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика. 2. Структурна побудова страхового ринку. 3. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг. 4. Страховий ринок України та напрями його розвитку. 5. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.	2	Практичне заняття 1 1. Поняття страхового ринку. 2. Класифікація страхових ринків, їх види. 3. Організаційна структура страхового ринку. 4. Регулятори і інструменти страхового ринку. 5. Реалізація страхових послуг. 6. Страховий ринок України: сучасний стан і напрями його розвитку.	2	Підготувати реферати на теми: 1. Етапи розвитку страхового ринку. 2. Роль та місце страхового ринку у фінансовій системі України. 3. Структура страхового ринку та характеристика її складових. 4. Характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища страхового ринку. 5. Страхові посередники та їх основні функції.	7

Продовження таблиці 4.1

Тема 2. Страхова організація Лекція 2. Страхова організація 1. Види страхових компаній і порядок їх створення. 2. Організаційна структура страхової компанії. Ресурси страхової компанії. 3. Об'єднання страховиків та їх функції.	2	Практичне заняття 2 1. Страховики та їх види. 2. Організаційна структура страховика. 3. Органи управління страховою компанією. 4. Об'єднання страховиків та їх функції.	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Організаційні форми страхової діяльності в Україні та необхідність їх удосконалення. 2. Сутність та необхідність створення товариств взаємного страхування в Україні. 3. Організаційні форми страховиків в країнах ЄС. 4. Об'єднання страховиків та їх функції на страховому ринку. 5. Особливості систем управління страховиків США та Японії.	6
Тема 3. Актуарні розрахунки Лекція 3. Актуарні розрахунки 1. Сутність та завдання актуарної діяльності. 2. Економічний зміст та класифікація актуарних розрахунків. 3. Структура тарифної ставки. Страхова премія. 4. Управління ризиками.	2	Практичне заняття 3 1. Поняття та завдання актуарних розрахунків. 2. Таблиці смертності: структура та використання. Розрахунок ймовірностей дожиття та смерті. 3. Розрахунок чистої страхової премії. 4. Дисконтування в актуарних розрахунках. 5. Оцінка страхових резервів	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Сутність та завдання актуарних розрахунків. 2. Тарифна ставка: структура та методи розрахунку. 3. Характеристика видів витрат на ведення страхової справи. 4. Сутність та види страхових премій.	7

Тема 4. Державне регулювання страхової діяльності Лекція 4. Державне регулювання страхової діяльності 1. Сутність державного регулювання в страхуванні. 2. Зарубіжний досвід державного регулювання в страхуванні. 3. Державне регулювання та нагляд за страховою діяльністю в Україні. 4. Ліцензування страхової діяльності в Україні.	2	Практичне заняття 4 1. Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності. 2. Правове забезпечення страхової діяльності. Закон України «Про страхування». 3. Державний нагляд за страховою діяльністю. 4. Порядок ліцензування страхової діяльності. 5. Напрями вдосконалення державної політики в галузі страхування		Підготувати доповіді на теми: 1. Необхідність державного регулювання страхової діяльності в умовах ринку. 2. Прямі та непрямі методи державного регулювання страхової діяльності в Україні. 3. Зарубіжний досвід державного регулювання страхової діяльності. 4. Особливості ліцензування страхової діяльності в Україні та країнах ЄС.	6
Модуль 2. Фінансово-економічна діяльність страховика					
Тема 5. Перестрахування і співстрахування Лекція 5. Перестрахування і співстрахування 1. Необхідність і сутність перестрахування. 2. Методи перестрахування. 3. Форми проведення перестраховальних операцій. 4. Співстрахування та механізм його застосування.	2	Практичне заняття 5 1. Необхідність і сутність перестрахування 2. Зміст договорів перестрахування та їх види 3. Форми проведення перестраховальних операцій. 4. Методи перестрахування 5. Зміст і складові договорів перестрахування, права та обов'язки цедента та цесіонарія 6. Сутність співстрахування	2	Підготувати доповідь на тему: 1. Витоки та світова історія розвитку перестрахування. 2. Співстрахування та його значення у розвитку страхування. 3. Державне регулювання перестрахових відносин в Україні. 4. Історія перестрахування у країнах Єврозоюзу.	7

Тема 8. Фінансова надійність страхової компанії Лекція 8. Фінансова надійність страхової компанії 1. Економічна сутність фінансової стійкості страховика. 2. Формування страхових резервів страховика. 3. Забезпечення платоспроможності страховика.	2	Практичне заняття 9 1. Поняття фінансової надійності страховика. 2. Показники платоспроможності та ліквідності. 3. Структура страхових резервів. 4. Власний капітал та маржа платоспроможності. 5. Роль державного нагляду у забезпеченні надійності. Практичне заняття 10 1. Методи оцінки фінансової стійкості страховика. 2. Вплив перестраховування на фінансову стабільність. 3. Інвестиційна політика страховика як фактор надійності. 4. Аналіз структури активів і пасивів. 5. Рейтинги страхових компаній та їх значення.	2 2	1. Чинники забезпечення фінансової надійності страховиків. 2. Вплив тарифної політики на формування страхового портфеля. 3. Державне регулювання розміщення коштів страхових резервів: вітчизняний та світовий досвід. 4. Проблеми та перспективи розвитку інвестиційної діяльності страховика.	7
Всього	16		20		54

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страховання (поглиблений рівень)» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку					
Тема 1. Механізм функціонування страхового ринку Лекція 1. Механізм функціонування страхового ринку 6. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика. 7. Структурна побудова страхового ринку. 8. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг. 9. Страховий ринок України та напрями його розвитку. 10. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.	0,5	Практичне заняття 1 1. Поняття страхового ринку. 2. Класифікація страхових ринків, їх види. 3. Організаційна структура страхового ринку. 4. Регулятори і інструменти страхового ринку. 5. Реалізація страхових послуг. 6. Страховий ринок України: сучасний стан і напрями його розвитку.		Підготувати реферати на теми: 1. Етапи розвитку страхового ринку. 2. Роль та місце страхового ринку у фінансовій системі України. 3. Структура страхового ринку та характеристика її складових. 4. Характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища страхового ринку. 5. Страхові посередники та їх основні функції.	10

Продовження таблиці 4.1

Тема 2. Страхова організація Лекція 2. Страхова організація 4. Види страхових компаній і порядок їх створення. 5. Організаційна структура страхової компанії. Ресурси страхової компанії. 6. Об'єднання страховиків та їх функції.	0,5	Практичне заняття 2 1. Страховики та їх види. 2. Організаційна структура страховика. 3. Органи управління страховою компанією. 4. Об'єднання страховиків та їх функції.		Підготувати доповіді на теми: 1. Організаційні форми страхової діяльності в Україні та необхідність їх удосконалення. 2. Сутність та необхідність створення товариств взаємного страхування в Україні. 3. Організаційні форми страховиків в країнах ЄС. 4. Об'єднання страховиків та їх функції на страховому ринку. 5. Особливості систем управління страховиків США та Японії.	10
Тема 3. Актуарні розрахунки Лекція 3. Актуарні розрахунки 5. Сутність та завдання актуарної діяльності. 6. Економічний зміст та класифікація актуарних розрахунків. 7. Структура тарифної ставки. Страхова премія. 8. Управління ризиками.	0,5	Практичне заняття 3 1. Поняття та завдання актуарних розрахунків. 2. Таблиці смертності: структура та використання. Розрахунок ймовірностей дожиття та смерті. 3. Розрахунок чистої страхової премії. 4. Дисконтування в актуарних розрахунках. 5. Оцінка страхових резервів	0,5	Підготувати доповіді на теми: 1. Сутність та завдання актуарних розрахунків. 2. Тарифна ставка: структура та методи розрахунку. 3. Характеристика видів витрат на ведення страхової справи. 4. Сутність та види страхових премій.	11

Тема 4. Державне регулювання страхової діяльності Лекція 4. Державне регулювання страхової діяльності 5. Сутність державного регулювання в страхуванні. 6. Зарубіжний досвід державного регулювання в страхуванні. 7. Державне регулювання та нагляд за страховою діяльністю в Україні. 8. Ліцензування страхової діяльності в Україні.	0,5	Практичне заняття 4 1. Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності. 2. Правове забезпечення страхової діяльності. Закон України «Про страхування». 3. Державний нагляд за страховою діяльністю. 4. Порядок ліцензування страхової діяльності. 5. Напрями вдосконалення державної політики в галузі страхування		Підготувати доповіді на теми: 1. Необхідність державного регулювання страхової діяльності в умовах ринку. 2. Прямі та непрямі методи державного регулювання страхової діяльності в Україні. 3. Зарубіжний досвід державного регулювання страхової діяльності. 4. Особливості ліцензування страхової діяльності в Україні та країнах ЄС.	10
Модуль 2. Фінансово-економічна діяльність страховика					
Тема 5. Перестраховування і співстрахування Лекція 5. Перестраховування і співстрахування 5. Необхідність і сутність перестраховування. 6. Методи перестраховування. 7. Форми проведення перестраховальних операцій. 8. Співстрахування та механізм його застосування.	0,5	Практичне заняття 5 1. Необхідність і сутність перестраховування 2. Зміст договорів перестраховування та їх види 3. Форми проведення перестраховальних операцій. 4. Методи перестраховування 5. Зміст і складові договорів перестраховування, права та обов'язки цедента та цесіонарія 6. Сутність співстрахування		Підготувати доповідь на тему: 1. Витоки та світова історія розвитку перестраховування. 2. Співстрахування та його значення у розвитку страхування. 3. Державне регулювання перестрахових відносин в Україні. 4. Історія перестраховування у країнах Євросоюзу.	11

Тема 6. Доходи, витрати та прибуток страховика Лекція 6. Доходи, витрати та прибуток страховика 5. Особливості фінансово-господарської діяльності страховика. 6. Склад та економічний зміст доходів страховика. 7. Склад та економічний зміст витрат страховика. 8. Фінансові результати страховика та особливості їх формування.	0,5	Практичне заняття 6 1. Структура доходів страхової компанії 2. Класифікація витрат страховика 3. Види страхових премій: брутто, нетто, ризикова частина 4. Витрати на ведення справи: складові та планування 5. Фінансове планування доходів і витрат Практичне заняття 7: 1. Поняття прибутку страхової компанії та методи його обчислення 2. Валовий та чистий прибуток: відмінності та складові 3. Показники рентабельності страхової діяльності 4. Фактори, що впливають на прибутковість страховика 5. Розподіл прибутку та формування резервів	0,5	Підготувати доповідь на тему: 1. Джерела формування та види доходів страховика. 2. Особливості визначення собівартості страхових послуг. 3. Оподаткування у страхуванні. 4. Види річної звітності страховика в Україні.	11
Тема 7. Інвестиційна діяльність страховика Лекція 7. Інвестиційна діяльність страховика 4. Сутність інвестиційної діяльності страховика 5. Вимоги до інвестиційної діяльності страховика. 6. Особливості здійснення капіталізації (збільшення статутного капіталу) страховика за спрощеною процедурою.	0,5	Практичне заняття 8: 6. Поняття та мета інвестиційної діяльності страховика. 7. Джерела інвестиційних ресурсів страхової компанії. 8. Види інвестицій, дозволені для страховиків. 9. Принципи інвестування: надійність, прибутковість, ліквідність. 10. Державне регулювання інвестиційної діяльності страховиків.	0,5	Підготувати доповіді на теми: 1. Інвестиційна стратегія страхової компанії. 2. Інвестиційний портфель страховика та його характеристика. 3. Зовнішні та внутрішні фактори ризику для розвитку страхової діяльності. 4. Зовнішньоекономічна страхова діяльність.	10

Тема 8. Фінансова надійність страхової компанії Лекція 8. Фінансова надійність страхової компанії 4. Економічна сутність фінансової стійкості страховика. 5. Формування страхових резервів страховика. 6. Забезпечення платоспроможності страховика.	0,5	Практичне заняття 9 6. Поняття фінансової надійності страховика. 7. Показники платоспроможності та ліквідності. 8. Структура страхових резервів. 9. Власний капітал та маржа платоспроможності. 10. Роль державного нагляду у забезпеченні надійності. Практичне заняття 10 6. Методи оцінки фінансової стійкості страховика. 7. Вплив перестраховування на фінансову стабільність. 8. Інвестиційна політика страховика як фактор надійності. 9. Аналіз структури активів і пасивів. 10. Рейтинги страхових компаній та їх значення.	0,5	1. Чинники забезпечення фінансової надійності страховиків. 2. Вплив тарифної політики на формування страхового портфеля. 3. Державне регулювання розміщення коштів страхових резервів: вітчизняний та світовий досвід. 4. Проблеми та перспективи розвитку інвестиційної діяльності страховика.	11
Всього	4		2		84

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

<i>Види робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (2 балів); виконання навчальних завдань (4 балів); завдання самостійної роботи (2 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (2 балів); виконання навчальних завдань (4 балів); завдання самостійної роботи (2 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Проходження освітнього курсу «Кіберняні» на платформі Дія.Освіта	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV/ Відомості Верховної ради України, URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 17.09.2019р. №1069-2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>
3. Про страхування : Закон України № 1909-IX від 29.10.2022. Відомості Верховної Ради України. 2022. Введено в дію 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
4. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України № 1953-IX від 14.12.2021 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#n429>.
5. Базилевич В.Д. Страхування : підручник. Київ: Знання. 2018. 1019 с.
6. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика: навчально-методичний посібник рекомендовано Мін. освіти. Харків: Бурун Книга, 2018. 376 с.
7. Вовчак О.Д. Страхування: навчальний посібник. Львів: Новий Світ. 2017. 480с.
8. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. напряму підгот. 6.030508 «Фінанси і кредит». Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Львів: Магнолія. 2018. 323 с.
9. Діденко М. О., Соколова А. М. Сучасні тренди цифровізації страхового ринку. Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник тез доповідей Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 1039-1042.
10. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М.. Страхування : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет. 2020. 350 с.
11. Луньова К. О., Соколова А. М. Роль страхування та обов'язки страховиків в умовах воєнного часу.. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у ХХІ столітті: збірник матеріалів XLV Міжнародної наукової студентської конференції (Полтава, 13-14 квіт. 2022 року): Полтава: ПУЕТ, 2022. С.106-108 .
12. Ляшкова Н. О., Соколова А. М. Тенденції та перспективи розвитку кібер-страхування в умовах цифровізації. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у ХХІ столітті: тези доповідей XLVI Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2022 рік (м. Полтава, 25 квітня 2023 р.). Полтава : ПУЕТ, 2023. 736 с. С.124-127.
13. Макаренко В. І., Соколова А. М. Проблеми та перспективи розвитку ринку страхування життя в Україні в умовах цифрової економіки. Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник тез доповідей Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). Полтава : ПУЕТ, 2022. 167 с. С.125-128

14. Муренко К. С., Соколова А. М. Кіберстрахування: перспективна можливість розвитку страхового ринку України. Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник тез доповідей Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). Полтава : ПУЕТ, 2022. 167 с. С.128-131

15. Національний банк України. Офіційний інтернет-сайт. URL: <https://bank.gov.ua>

16. Несен А. С., Соколова А. М. Аналіз ключових учасників страхового ринку України. Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник тез доповідей Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 1067-1070.

17. Плиса В.Й. Страхування : підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела. 2019. 512 с.

18. Рейтинг страхових компаній. FORINSURER URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/22/12/1>

19. Соколова А. М. Страхова екосистема України як перспектива розвитку страхового ринку в умовах діджиталізації. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: збірник матеріалів IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції (м. Полтава, 20-21 квітня 2023 р.). Полтава : ПУЕТ, 2023.

20. Соколова А. М. Страховий ринок України: сучасні тенденції та перспективи. Розвиток фінансового та реального секторів як ключовий фактор забезпечення економічної безпеки України : монографія / С. П. Прасолова, О. В. Гасій, А. М. Соколова та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента С. П. Прасолової. Полтава. ПУЕТ, 2024. 196 с. С. 74-108. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13876>.

21. Соколова А.М. Перспективи розвитку ринку страхових послуг України. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Полтава, 9-10 квітня 2020 р.) Полтава: ПУЕТ, 2020. С. 87-90.

22. Соколова А.М. Рижков А.В. Реформування страхового ринку України. Фінанси, банківська справа та страхування: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації : матеріали III Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (м. Луцьк, 17 травня 2024 р.) Луцьк: ВІП ЛНТУ. С. 164-166. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13978>.

23. Соколова А.М., Бойко Ю.В. Тенденції розвитку світового ринку страхових послуг. Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ужгород, 18 листопада 2020 р.). Ужгород: УжНУ, 2020. С. 186-188.

24. Соколова А.М., Гапон Т.О. Перспективи розвитку ринку страхових послуг в умовах цифровізації. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року). Полтава : ПУЕТ. 2021. С. 209-212.

25. Соколова А.М., Капітанець В.В. Система страхування від воєнних ризиків «Наука і молодь в ХХІ сторіччі»: збірник матеріалів X Міжнародній молодіжній науково-практичній інтернет-конференції (м. Полтава, 28 листопада 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С.953-956. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14745>

26. Соколова А.М., Кучменко М.О. Цифровізація страхового ринку: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. Проривні інновації на страховому ринку України: Збірник матеріалів V Міжн. науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 27 жовтня 2021 року). Київ : КНЕУ. 2021. С. 81-86.

27. Соколова А.М., Щербаков Є.М. Еволюція страхового ринку України. «Наука і молодь в ХХІ сторіччі»: збірник матеріалів X Міжнародній молодіжній науково-практичній інтернет-конференції (м. Полтава, 28 листопада 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С.1032-1035. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14748>

28. Соколова А.М., Щербаков Є.М. Моделювання платоспроможності страховиків Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози, Г. В. Карнаухової (м. Полтава, 12–13 грудня 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 238-241. URL : <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14793>

29. Соколова А.М., Яріш О.В., Рижков А.В. Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового сектору України. Електронний журнал «Ефективна економіка», 2024, № 8. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4482>

30. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2021. 328 с.

31. Sokolova A., Hasii O., Tymoshenko O., Pedchenko N. Current trends in the development of Ukraine's insurance market in digitadization conditions. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2022. № 1 (105). С. 47-60.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.